

# Posem-nos a escriure notes!

## Procediment per al tractament de textos diferents

La proposta didàctica que presentem mostra un tipus de treball coordinat i col·lectiu de centre. La combinació d'un plantejament seriós de la formació i l'acurada coordinació pedagògica són dos ingredients per tal de poder aconseguir una línia d'actuació coherent i progressiva. En aquest cas, ens centrarem en el tractament de diverses tipologies textuais, concretament, treballant la nota.

L'anàlisi de diferents avaluacions ens porta a la necessitat de millorar les competències lingüístiques, concretament, el treball de l'escriptura.

Esdevé necessari establir uns criteris comuns dins la línia de treball i d'escola que cal respectar i potenciar des de tots els àmbits possibles (mestres, àrees, cicles, nivells, etc.), a fi d'optimitzar-ne els resultats, per tal d'aconseguir que el nostre alumnat sigui més competent en l'àmbit lingüístic, amb la qual cosa en potenciarem les capacitats.

És oportú iniciar un pla d'actuació i d'intervenció des de l'etapa de l'educació infantil amb continuïtat a l'educació primària, on, a partir del treball de les tipologies textuais, s'aprofundeixi en la dimensió oral, escrita i literària de forma global, funcional, significativa i interdis-

ciplinària, sempre de manera adequada al nivell en el qual es desenvolupa en cada moment.

El ventall de l'experiència és molt ampli. Com a exemple significatiu de la intervenció pedagògica, i amb l'objectiu de concretar els aspectes que cal tenir en compte per desenvolupar correctament la proposta didàctica, n'hem desglossat un exemple significatiu que fa referència al treball de la tipologia textual de la nota a cicle inicial.

La proposta comença a educació infantil i s'estén fins al cicle superior d'educació primària, i el tractament metodològic és transferible a qualsevol altra tipologia textual.

**PROPOSTA DE TREBALL PER A L'ALUMNAT**  
(Posem-nos a escriure notes! Procediment para el tractament de textos diferents)

Activitat 1

<http://guix.grao.com>

Hola, nens i nenes!  
M'estic preparant per venir. Podeu anar preparant la meua festa. Ja sabeu que m'agrada escoltar poemes i cançons.

La castanyera

Activitat 2

Resum del debat sobre quan hem vist alguna nota.

Quan hem vist notes a casa o a l'escola?	On les hem vistes?	Qui les ha escrites?	Per què les han escrites?

### GUIX DOS



Aprentatge de l'escriptura

1C

#### AUTORES

M. del Mar Zapater Santamaria

M. Àngels Sanz Bergé

Sònia Fernández Pena

ZER La Coma. Sudanel (Lleida)

c5008111@xtec.cat

**GUIX DOS**

**Taules resum de la programació**

OBJECTIUS	COMPETÈNCIES BÀSIQUES
> Llegir amb la fluïdesa aplicant estratègies de comprensió per obtenir informació i per saber interpretar el contingut de les notes, tenint-ne en compte també el format.	> Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
> Planificar l'escrit d'acord amb la situació comunicativa i el destinatari.	> Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
> Produir notes utilitzant un lèxic i una estructura que s'adeqüin a les intencions i al destinatari.	> Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
> Revisar el text per millorar-lo i tenir cura de la presentació formal.	> Competència comunicativa lingüística i audiovisual.
> Valorar la funcionalitat de les notes per comunicar-nos.	> Competència social i ciutadana.

CONTINGUTS		
Conceptes	Procediments	Valors
<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; Estructura de la nota (destinatari, missatge, signatura).</li> <li>&gt; Nocions espacials i temporals.</li> <li>&gt; Les majúscules.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; Lectura.</li> <li>&gt; Utilització d'estratègies per comprendre: fer prediccions i connexions del text amb el que se sap.</li> <li>&gt; Escriptura de notes.</li> <li>&gt; Revisió de notes.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; Valoració de la importància de la comunicació.</li> <li>&gt; Utilització de fórmules de cortesia.</li> <li>&gt; Valoració de la reutilització del paper.</li> <li>&gt; Material fungible.</li> </ul>



Descarrega't tot el material a:

<http://guix.grao.com>

## GUIX DOS

Aprenentatge  
de l'escriptura

1C

## Descripció de les activitats i dels elements complementaris

SEQÜÈNCIA DIDÀCTICA	ORGANITZACIÓ SOCIAL DE L'AULA	RECURSOS MATERIALS	TEMPO-RITZACIÓ	INDICADORS D'AVALUACIÓ	
1	Lectura de la nota de la castanyera.	Col·lectiva.	Nota.	5 minuts.	Identificació de la nota.
2	Debat: Quan i on hem vist notes? Qui o per què n'escrivia?	Col·lectiva.	Notes a casa.	35 minuts.	Aportacions al debat.
3	On deixarem una nota?	Individual.		20 minuts.	Llocs adequats per deixar-hi la nota.
4	Com són les notes? Parts	Col·lectiva.	Fitxa.	10 minuts.	Parts de la nota.
5	Recomposició de notes.	Petit grup.	Notes tallades.	20 minuts.	Notes coherents.
6	Expressió oral: donar avisos davant les situacions plantejades.	Parelles.		15 minuts.	Avís (precisió en el llenguatge).
7	Llista de nocions espacials i temporals. Paraules d'educació i cortesia.	Col·lectiva.	Pissarra.	15 minuts.	Coneixement i utilització del lèxic en la resta d'activitats.
8	Nota per a les famílies.	Individual.	Agenda o paper reutilitzat.	20 minuts.	<ul style="list-style-type: none"> <li>&gt; Majúscules.</li> <li>&gt; Estructura.</li> <li>&gt; Coherència.</li> <li>&gt; Precisió d'idees.</li> <li>&gt; Morfosintaxi.</li> <li>&gt; Presentació.</li> </ul>
9	Nota del Tabalet.	Individual.	Paper, colors, etc.	20 minuts.	
10	Nota per als companys i les companyes de l'altra classe.	Individual.	Paper, colors, etc.	20 minuts.	
11	Avaluació final: invitació a un aniversari.	Individual.	Paper, colors, etc.	30 minuts.	
12	Autoavaluació	Individual.	Fitxa.	5 minuts.	Compleció.



Descarrega't tot  
el material a:

<http://guix.grao.com>

## Orientacions per a la intervenció educativa

La programació de les diferents tipologies textuais comprèn els apartats de la comprensió lectora i la lectura, l'expressió escrita, la comunicació oral i la dimensió literària. I també cal constatar que, en cada tipologia, hi ha tres moments importants que cal contemplar sempre com a referents a les diferents etapes educatives: *planificació, producció i revisió*.

Aquest tipus de tasca possibilita un enriquiment mutu, atès que ofereix la possibilitat que els dos nivells del cicle puguin treballar la tipologia textual junts, posant sobre la taula capacitats i competències que aportin un bé comú al grup d'aula. Alhora, aquest tipus d'agrupació en la qual també es contempla el treball individual, en petit grup i en gran grup.

L'alumnat pot desenvolupar i a experimentar amb recursos materials comuns i diversificats, com també aprendre i aplicar estratègies de planificació, producció i revisió comunes a nivell d'escola, adaptades, però, a les característiques i a les necessitats de cada infant. Al cap i a la fi, és el que es pretén per tal de fer-los més competents.

### Fase 1. Planificació

> **Activitat 1.** A primària, comencem el tractament de les diferents tipologies

textuals amb alguna activitat que serveixi de motivació; per exemple: algú deixa una nota a la pissarra.

> **Activitat 2.** A partir de la lectura de la nota, es pot iniciar un debat sobre qui escriu una nota i en quines situacions ho fa, per a què serveix, quan s'escriu, quin paper s'utilitza, on es deixa, etc. També es pot aprofitar l'ocasió per portar-ne alguna de casa.

La nota és un tipus de text que permet entendre molt bé la funcionalitat del llenguatge i la necessitat de comunicar-se.

> **Activitat 3.** Es pot encetar una conversa a l'aula que evidencii que és important el lloc on es deixa la nota

perquè la pugui rebre el destinatari i fer una llista dels llocs on es pot deixar una nota i d'allà on és millor no deixar-la-hi.

Al llarg de totes les activitats, també esmentem que, per escriure una nota, es pot reutilitzar qualsevol tros de paper.

> **Activitat 4.** Un apartat fonamental de la planificació és *l'anàlisi de l'estructura*. Podem concloure que té tres parts (destinatari, quin és el missatge que emet i qui la signa) i, al mateix temps, analitzar-ne la forma.

L'activitat següent consisteix a donar diverses notes i els infants n'han de subratllar cadascuna de les parts amb un color diferent.

> **Activitat 5.** A continuació, i com a treball de lectura i de comprensió lectora, demanarem als nens i nenes que s'agrupin en equips de quatre, els donarem quatre notes amb les tres parts tallades i ells les han de compondre. L'objectiu és muntar les notes de manera que el resultat tingui sentit i sigui coherent.

> **Activitats 6 i 7.** Per treballar la part d'expressió oral, veiem que guarda una certa similitud amb els missatges, els avisos, les consignes, etc. Tot seguit, és important inventar situacions en les quals sigui necessari emetre un avís, una consigna, un missatge i pensar-ho per parelles. En fer aquesta tasca, veurem que, moltes vegades, cal utilitzar expressions temporals i espacials. Per

Activitat 4

Substitueix...

- > La persona a qui va dirigida la nota, amb el color vermell.
- > El missatge, amb el color blau.
- > Qui escriu, amb el color verd.

Pare,  
Compra iogurts  
de maduixa,  
que s'han acabat.  
Gràcies,  
Mare

Activitat 5

Anna,  
Quan arribis, fes  
els deures. Després, ja  
pots mirar la tele.  
El pare

<http://guix.grao.com>



Descarrega't tot  
el material a:

<http://guix.grao.com>

tant, confeccionem una llista i aprofitem per treballar l'ortografia posant un èmfasi especial en les normes que es treballen al cicle inicial. Igualment, constatem que cal utilitzar formes de cortesia i d'agraïment. L'expressió oral suposa la verbalització del que després escriuran els infants i ofereix la possibilitat de fer-hi correccions, a fi d'evitar errades que després podrien cometre a l'expressió escrita.

### Fases 2 i 3. Producció i revisió

Arribats en aquest punt, els apartats de producció i de revisió transcorreran de manera paral·lela. Tots els escrits es revisaran al moment. Si són qüestions que l'alumnat ja domina, la mestra o el mestre l'ajudarà a recordar o li indicarà on s'ha de fixar perquè ell mateix ho pugui revisar (referent d'estructura, de cartells d'ortografia, etc.). A fi que l'alumnat sigui protagonista del procés, cal que la mestra, en veure les errades del text, li faci preguntes del tipus: «Què t'has oblidat?», «De quina altra manera ho podries haver escrit?», «Com podries explicar-ho millor?», «Recordes com s'escriu aquesta paraula?», etc.

> **Activitat 8.** La producció la iniciem amb una nota dirigida a casa nostra, aprofitant qualsevol situació per comunicar-nos amb la família.

> **Activitat 9.** Treballem les notes vinculades als contes populars, és a dir, a par-

tir de diferents narracions, pensar quin ús podrien fer els nens i nenes de la nota; per exemple: al conte del Tabalet, redactar quina li escriu la seva mare.

> **Activitat 10.** Escriure una nota a un altre grup classe per informar-lo sobre algun esdeveniment concret pensat única i exclusivament per als seus membres, com ara la representació d'un conte, la lectura de poemes, el plantejament d'endevinalles, la sol·licitud d'un material concret que tenen a l'aula, etc. Podem convidar-los perquè hi assisteixin o engrascar-los a participar-hi.

Arribats en aquest punt, és necessari que l'alumnat hagi interioritzat els tres moments clau de la producció d'aquesta tipologia textual (planificació, producció i revisió) i que, a còpia de treballar-ne d'altres, sigui capaç de reconèixer aquesta estructura com la columna vertebral de qualsevol tipus de text. Això donarà forma i riquesa als escrits i a les produccions que faci, la qual cosa brindarà un valor afegit al resultat final, ja que gaudirà de prou eines que, enriquides amb el seu bagatge literari i lingüístic, convertiran l'alumnat en més competent davant de qualsevol tasca que se li encomani.

### Orientacions per a l'avaluació

L'avaluació de la proposta de treball es farà mitjançant la rúbrica d'avaluació,

que ens indicarà l'acompliment dels objectius proposats.

L'observació en el procés d'aprenentatge i de producció són fonamentals i constants en tot moment, per tal de redirigir o encaminar l'alumnat progressivament en la consolidació de les pautes, els criteris i els moments clau en la redacció d'un text escrit que respon a una tipologia o a una altra. Tot plegat, no té cap més objectiu que dotar l'alumnat de prou seguretat per poder-se enfrontar o iniciar-se en el tractament de qualsevol tipus de text.

El procés d'ensenyament-aprenentatge és gradual, així que, a mesura que l'alumnat va escrivint les produccions, es van revisant. Cal tenir en compte aspectes bàsics i referents en la producció d'un text escrit, com ara: l'ús de majúscules, l'estructura, la coherència, la precisió d'idees, la morfosintaxi i la presentació.

> **Activitat 11.** Finalment, com a cloenda del procés i com a avaluació final, els infants escriuen una nota que consisteix a convidar un amic a la festa d'aniversari.

> **Activitat 12.** Els nens i nenes, amb la supervisió de l'ensenyant, omplen una graella d'autoavaluació. L'objectiu és que reflexionin sobre la pròpia producció i que interioritzin l'eix vertebral que, en aquest cas, dona cos a la nota. ■

## GUIX DOS

### Aprenentatge de l'escriptura

1C



Descarrega't tot el material a:

<http://guix.grao.com>